

Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministriniň
2019-njy ýylyň 3-nji maýynda çykaran 66-Ö belgili

B U Ý R U G Y

Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň tertibini tassyklamak hakynda

(Türkmenistanyň ministrlikleriniň, pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň,
halk maslahatlarynyň we häkimleriň kadalaşdyryjy hukuk namalarynyň Ýygindysy,
2019 ý., № 2, 623-nji sahypa)

“Döwlet pensiýa ätiýaçlandyrmasy hakynda” Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň tertibini kämilleşdirmek maksady bilen, **buýurýaryn:**

1. Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň tertibini tassyklamaly (goşulýar).

2. Şu buýrugyň döwlet belligine alnan gününden başlap, 10 (on) iş gününüň dowamynda resmi çap edilmegini üpjün etmeli we resmi çap edilen günü bu barada Türkmenistanyň Adalat ministrliğine habar bermeli.

3. Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynyň Gözegçilik-derňew bölümi we onuň Aşgabat şäherindäki we welaýatlardaky düzüm birlikleri, şeýle hem Aşgabat şäheriniň hem-de welaýatlaryň pensiýa gaznasynyň müdirlikleriniň ýolbaşçylary şu Tertibiň ýerine ýetirilişini üpjün etmeli.

4. Şu buýrugyň ýerine ýetirilişine Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynyň dolandyryjysy D.Amanmuhammedow gözegçilik etmeli.

Ministr

M.Sylapow

Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş
taýdan goramak ministriniň
2019-njy ýylyň 3-nji maýynda
çykaran 66-Ö belgili buýrugy bilen
tassyklandy

**Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglary
geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň
TERTIBI**

(Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministriniň 2021-nji ýylyň 26-njy awgustynda çykaran 86-Ö belgili belgili buýrugy esasynda girizilen üýtgetmeler we goşmaçalar bilen, Türkmenistanyň Adalat ministrligi tarapyndan 2021-nji ýylyň 9-njy sentýabrynda 1505 bellige alyş belgisi bilen döwlet belligine alnan)

I bap. Umumy düzgünler

1. Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň tertibi (mundan beýläk – Tertip) “Döwlet pensiýa ätiýaçlandyrmasy hakynda” Türkmenistanyň Kanunyna (mundan beýläk – Kanun), Türkmenistanyň Prezidentiniň 2012-nji ýylyň 6-njy ýanwarynda çykaran 11991-nji karary bilen tassyklanan, Türkmenistanyň Pensiýa gaznasy hakynda Düzgünnama (mundan beýläk - Düzgünnama) we Türkmenistanyň Prezidentiniň 2012-nji ýylyň 6-njy ýanwarynda çykaran 11992-nji karary bilen tassyklanan, Türkmenistanyň Zähmet we ilaty durmuş taýdan goramak ministrligi hakynda Düzgünnama, Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryna laýyklykda işlenilip taýýarlanylýdy we pensiýa gatançlarynyň doly we dogry hasaplanylşyna, öz wagtynda tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň tertibini kesgitleýär.

2. Şu Tertipdäki ulanylýan düşüňjeler Kanunda kesgitlenen manylarda ulanylýar.

3. Ätiýaçlandyrylanlaryň pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlag (mundan beýläk – barlag) Türkmenistanyň Pensiýa gaznasy (mundan beýläk – Gazna) we onuň ýerli edaralary (mundan beýläk bilelikde – ätiýaçlandyryjy) tarapyndan buhgalterçilik hasaba alnyşynda we maliýe hasabatlylygynda pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşynyň kanunalaýyklygyny barlamak arkaly geçirilýär.

4. Barlaglar guralanda we geçirilende ätiýaçlandyryjynyň barlag geçirmäge ygtyýarly işgäriniň (mundan beýläk – barlagçy) wezipesi kanunçylygyň berjaý edilişine, pensiýa gatançlaryna degişli hasaplamalaryň dogrulygyna ilkinji hasaba alyş resminamalaryň esasynda seljerme geçirmek, pensiýa gatançlarynyň (puşmana tölegleriniň, maliýe jerimeleriniň) doly hem-de öz möhletinde tölenilişine barlag geçirmekden ybaratdyr.

II bap. Barlaglaryň görnüşleri

5. Barlaglar meýilnama boýunça hem-de meýilnamadan daşary barlaglara bölünýär. Meýilnama boýunça we meýilnamadan daşary barlaglar ätiýaçlandyryjynyň buýrugy esasynda geçirilýär.

6. Meýilnama boýunça barlaglar Gaznanyň degişli edarasy tarapyndan

tassyklanylýan ýyllyk iş meýilnamasyna laýyklykda geçirilýär.

7. Meýilnamadan daşary barlaglar aşakdaky ýagdaýlarda geçirilýär:

1) Türkmenistanyň Ministrler Kabineti tarapyndan ygtyýarlyk berlen döwlet edaralaryndan we hukuk goraýjy edaralardan gelip gowuşýan tabşyryklara laýyklykda;

2) Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministrliginiň Salgyt müdiriýetinden we onuň ýerli edaralaryndan pensiýa gatançlaryny tölemegiň tertibiniň bozulmalarynyň ýüze çykarylandygy hakynda maglumatlar gelip gowşanda;

3) pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşynyň we tölenilişiniň tertibiniň bozulmalaryna şaýatlyk edýän halatlar we maglumatlar bar bolanda;

4) ätiýaçlandyryýan ýuridik şahs kanunçylyga laýyklykda üýtgedilip guralanda ýa-da ýatyrylanda, ýuridik şahsy döretmezden telekeçilik işini amala aşyryýan fiziki şahslar-hususy telekeçiler, hünärmenlik hyzmatlaryny etmek boýunça işi amala aşyryýan fiziki şahslar işi bes edende;

5) barlagçynyň hereketlerine ätiýaçlandyryýan tarapyndan bildirilen şikâýatlara ýa-da şeýle ätiýaçlandyryýanyň hereketleri babatda gelip gowşan şikâýata seredilende zerurlyk dörän halatynda;

6) beýleki zerur halatlarda.

8. Barlagy geçirmegiň möhleti Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlagy geçirmek barada tabşyryga (mundan beýläk – Tabşyryk, şu Tertibe 1-nji goşundy) laýyklykda kesgitlenilýär.

III bab. Ätiýaçlandyryjy tarapyndan barlaglara taýýarlyk işlerini geçirmek we guramak

9. Barlag Kanunyň 6-njy maddasynyň birinji böleginiň 1-3-nji bentlerinde göz önünde tutulan ätiýaçlandyryýanlaryň pensiýa gatançlaryny töleýji hökmünde hasaba duran ýeri boýunça ätiýaçlandyryjynyň barlagçysy tarapyndan geçirilýär.

10. Barlagçy hukuk goraýjy edaralarynyň, ýerine ýetiriji häkimiýetiň ýerli edaralarynyň başlangyjy bilen ýa-da ätiýaçlandyryjynyň tabşyrygyny ýerine ýetirmek üçin, Düzgünnamanyň on dokuzynjy bölegine laýyklykda ätiýaçlandyryýanyň pensiýa gatançlary töleýji hökmünde hasaba duran ýerine garamazdan ätiýaçlandyryýanlaryň çäklerine päsgeçiliksiz geçmäge we barlag geçirmäge ygtyýarlydyr.

11. Barlaglary geçirmegi başlamazdan ön barlagçy deslapky we taýýarlyk çäreleri hökmünde şulary amala aşyrmalydyr:

1) ätiýaçlandyryýanyň pensiýa gatançlary töleýji hökmünde hasaba alynmagy üçin resminamalaryň ählisiniň ätiýaçlandyryja berlendigini barlamalydyr;

2) ätiýaçlandyryýan tarapyndan döwlet pensiýa ätiýaçlandyrmasyna pensiýa gatançlarynyň tölenendigi hakynda berlen beýannamalary (hasabatlary, hasaplamalary) we beýleki hasabatlary seljermelidir;

3) öňki barlaglarda ýüze çykarylan hukuk bozulmalarynyň häsiýeti bilen tanyşmalydyr, öň geçirilen barlaglaryň maglumatlaryny, ykrar hatlaryny seljermelidir;

4) ätiýaçlandyryýanyň bankdaky hasaplaşyk hasaplary hakynda bank edaralaryndan gelip gowuşýan maglumatlary öwrenmelidir, zerurlyk ýüze çykan mahaly şol hasaplar boýunça pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşy we tölenilişi

bilen bagly maglumatlary ätiýaçlandyryýandan almalydyr.

IV bap. Barlag geçirilende barlagçynyň hukuklary hem-de borçlary

12. Barlagçy barlag geçirende şulara hukugy bardyr:

1) barlaglary Türkmenistanyň kanunçylygynda göz önünde tutulan kadalara we şol sanda şu Tertibe laýyklykda amala aşyrmaga;

2) ätiýaçlandyryýanlara pensiýa gatançlaryny, maliýe jerimelerini we puşmana töleglerini hasaplamak we tölemek üçin esas bolup hyzmat edýän, bellenen tertipde tassyklanýan görnüşler boýunça resminamalary we beýleki maglumatlary, şeýle hem pensiýa gatançlarynyň, maliýe jerimeleriniň we puşmana tölegleriniň hasaplanyşynyň dogrulygy we öz möhletinde tölenendigi barada düşündirişleri, olary tassyklaýan resminamalary talap etmäge we almaga;

3) ätiýaçlandyryýanlardan Türkmenistanyň kanunçylygynyň bozulmalaryna ýol berlendigine şaýatlyk edýän ýagdaýlar ýüze çykanda degişli netije çykarmak üçin resminamalaryň asyl nusgalaryny almaga;

4) ätiýaçlandyryýanlar tarapyndan pensiýa gatançlaryny hasaplamak we tölemek baradaky resminamalar berilmedik ýa-da berilmesi esassyz yza çekdirilen ýagdaýynda, ätiýaçlandyryjyda bar bolan maglumatlar esasynda tölenmäge degişli gatançlary kesgitlemäge we onuň möçberini bellemäge;

5) Kanunda bellenen beýleki hukuklaryny amala aşyrmaga.

13. Barlagçy barlag geçirende şulara borçludyr:

1) şu Tertibe, Kanuna we Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalaryna laýyklykda hereket etmäge;

2) pensiýa gatançlar baradaky syry we pensiýa gatançlary töleýjiler hakyndaky maglumatlary saklamagyň kadalaryny berjaý etmäge;

3) Türkmenistanyň pensiýa ätiýaçlandyrmasy boýunça kanunçylygyň berjaý edilişine gözegçilik etmäge;

4) ätiýaçlandyryýanlarda ýüze çykarylýan hukuk bozulmalary düzetmegi we görkezilen talaplary ýerine ýetirmegi talap etmäge;

5) ätiýaçlandyryýanlaryň abraýyna we mertebesine sarpa goýmaga.

V bap. Barlag geçirmegiň tertibi

14. Ätiýaçlandyryjy tarapyndan barlaglary geçirmek barada Tabşyryk berilýär. Ätiýaçlandyryýan ýa-da onuň wekili Tabşyryk bilen gol çekdirilip tanyşdyrylýar. Tabşyryklar pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmek baradaky tabşyryklary hasaba alyş kitabynda (şu Tertibe 2-nji goşundy) hasaba alynýar.

15. Ätiýaçlandyryjy tarapyndan barlaglary geçirmekligiň dowamynda şular anyklanylýanlara degişlidir:

1) Kanunyň 6-njy maddasynyň birinji böleginiň 1-3-nji bentlerinde göz önünde tutulan ätiýaçlandyryýanlaryň pensiýa gatançlaryny töleýji hökmünde ätiýaçlandyryjynyň ýerli edarasyna hasapda durandygy;

2) pensiýa gatançlaryny Gaznanyň býujetine öz möhletinde we doly möçberde tölendigini we şol bir wagtda ätiýaçlandyrylan şahslar we olaryň pensiýa gatançlarynyň möçberi barada atma-at maglumatyň ätiýaçlandyryja berendigini, hasaplanylýan we tölenilen pensiýa gatançlarynyň hasabynyň ýöredilendigi;

3) ätiýaçlandyryýan tarapyndan hasaba duran ýeri boýunça ätiýaçlandyryja

özünüň ätiýaçlandyrylan şahslarynyň atly pensiýa hasabyny ýöretmek we pensiýa bellemek üçin zerur bolan resminamalarynyň berlendigi;

4) Ätiýaçlandyryjynyň we beýleki ygtyýarlyk berlen döwlet edaralarynyň gözegçilik tertibinde ýüze çykaran Türkmenistanyň pensiýa ätiýaçlandyrmasy babatda kanunçylygynyň bozulmalarynyň bellenen möhletlerde aradan aýrylandygyny, pensiýa gatançlarynyň, maliýe jerimeleriniň we puşmana tölegleriniň öz wagtynda we doly möçberde tölenendigi;

5) ätiýaçlandyryjanyň ýatyrylandygy (üýtgedilip guralandygy) barada bellenen tertipde çözüdiň kabul edilendigi barada - çözüdiň kabul edilen gününden başlap 3 (üç) iş gününüň dowamynda ätiýaçlandyryja habar berlendigi;

6) esaslandyryjy resminamalarynyň we ätiýaçlandyryjanyň hasaba alyş belgileriniň (rekvizitleriniň) üýtgedilendigi barada - üýtgetmeler girizilen gününden başlap 5 (bäs) iş gününüň dowamynda ätiýaçlandyryja habar berlendigi.

16. Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we tölenilişine resminamalaýyn hem-de resminamadan daşary barlaglar diňe ýolbaşçynyň buýrukda görkezilen ygtyýarly hünärmeni (hünärmenleri) tarapyndan geçirilip bilner.

17. Barlagçy Tabşyryk bilen ätiýaçlandyryjany tanyşdyrandan soň öz gulluk işine girişär.

18. Ätiýaçlandyryjany tarapyndan barlagça resminamalar esasynda barlag geçirmeklige garşylyk görkezilen, şol sanda barlag geçirmek üçin zerur bolan resminamalaryň berilmedik halatynda, Kanunyň 31-nji maddasynyň üçünji böleginde göz önünde tutulan çäräniň ulanylmagyna getirýär.

19. Barlagçy barlaga baran günü:

1) ätiýaçlandyryjanyň ýolbaşçysyna, baş buhgalterine, ýuridik şahsy döretmezden telekeçilik işini amala aşyrýan fiziki şahs – hususy telekeçä, hünärmenlik hyzmatlaryny etmek boýunça işi amala aşyrýan fiziki şahsa, görkezilen adamlar bolmadyk mahaly olaryň ygtyýarly edilen wekillerine özüni tanyşdyrýar we barlagyň başlanýandygy hakynda habar berýär;

2) Tabşyrygyň asyl nusgasyny görkezýär, olar bolsa öz gezeginde tabşyryk bilen, gol çekip tanyşýar;

3) ätiýaçlandyryjanyň haýyş etmegi boýunça barlagçy oňa hukuklaryny we borçlaryny düşündirýär.

Barlagyň başlanýan senesi Tabşyrykda görkezilýär. Ätiýaçlandyryjanyň tabşyryk bilen tanyşmaktan boýun gaçyrmagy barlagy ýatyrmak üçin esas bolup durmaýar.

Barlaglary adatça, iş günleri, iş wagtynda hem-de ätiýaçlandyryjanyň bolýan (ýerleşýän) ýeri boýunça geçirilýär. Ätiýaçlandyryjanyň iş düzgüniniň ätiýaçlandyryjynyň iş düzgünine laýyk gelmedik ýa-da onda barlagçylary ýerleşdirmek üçin jaý we (ýa-da) şertler bolmadyk halatynda, iki tarapyň ylalaşmagy esasynda barlaglar ätiýaçlandyryjynyň ýerleşýän ýerindäki gulluk jaýlarynda geçirilip bilner.

20. Barlaglaryň başlanýan tapgyrynda barlagçy şulary anyklamalydyr we öwrenmelidir:

1) ätiýaçlandyryjanyň gurluşyny;

2) ätiýaçlandyryjanyň aýrybaşgalanan düzüm birlikleriniň (golçur kärhanalary, şahamçalary we wekillikleri) bardygyny;

3) iş şertlerini;

4) soňky barlagyň netijelerini;

5) beýleki gözegçilik edýän edaralar tarapyndan geçirilen barlaglaryň diňe öz işi bilen bagly böleginiň netijelerini.

21. Barlaglar amala aşyrylýan döwürde ätiýaçlandyryýan tarapyndan buhgalterçilik hasaba alnyşy we maliýe hasabatlylygyň hasabatlaryna, pensiýa gatançlarynyň beýannamalaryna (hasabatlar, hasaplamalar) we barlanýan döwrüň beýleki resminamalaryna üýtgetmeleriň hem-de goşmaçalaryň girizilmegine ýol berilmeyär. Şu görkezilenler ätiýaçlandyryjynyň ykrar haty boýunça barlaglary geçirmek wagtlaýyn togtadylan halatlaryna hem degişlidir.

22. Barlaglar geçirilende ätiýaçlandyryýanyň hökmany, hökmany hünär we meýletin pensiýa ätiýaçlandyrmasy boýunça pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşy we tölenilişi barlanýlar.

VI bap. Barlagyň geçirilmegi üçin resminamalaryň alynmagy

23. Barlagçy barlagyň dowamynda ätiýaçlandyryýandan bellenilen tertipde tassyklanylýan görnüşler boýunça pensiýa gatançlarynyň dogry hasaplanylandygyny we möhletinde tölenilendigini tassyklaýan resminamalary talap etmäge we olara seljerme geçirmäge haklydyr. Şu görkezilenler buhgalterçilik hasaba alnyşy we maliýe hasabatlylygyň hem-de pensiýa gatançlarynyň hasabyny ýöretmegiň ilkinji hasaba alyş resminamalaryna, buýruklara we beýleki resminamalara hem degişlidir.

24. Ätiýaçlandyryýan talap edilýän maglumatlary we resminamalary barlagça bermäge ýa-da olaryň ýokdugy hakynda habar bermäge borçludur.

25. Ätiýaçlandyryjy ätiýaçlandyryýana bir aý möhletde buhgalterçilik hasaba alnyşy we maliýe hasabatlylygyň hem-de pensiýa gatançlarynyň hasabyny ýöretmegiň ilkinji hasaba alyş resminamalaryny dikeltmek barada görkezmeleri bermelidir.

26. Kanunyň 31-nji maddasyna laýyklykda, ätiýaçlandyryýan tarapyndan Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynyň ýerli edarasynyň işgärlerine resminamalar esasynda barlag geçirmeklerine garşylyk görkezilende, şol sanda resminamalaýyn barlag geçirmek üçin zerur bolan resminamalar berilmese, Ätiýaçlandyryjynyň ýolbaşçysy tarapyndan ätiýaçlandyryýanyň bankdaky hasaplar boýunça amallary togtatmak baradaky çözgüt kabul edilýär hem-de Türkmenistanyň Administrativ hukuk bozulmalary hakynda kodeksiniň 365-nji maddasynda göz önünde tutulan jerimeler ulanylýar.

27. Barlag geçirmek üçin maglumatlaryň ýeterlik bolmadyk ýagdaýynda ätiýaçlandyryýanyň ýazmaça düşündirişi subutnama hökmünde ulanylyp bilner. Ätiýaçlandyryýanyň daşary ýurt dilinde düzülen resminamalaryndan resmi güwä geçilen ýazmaça terjimesini talap etmäge barlagçynyň haky bardyr.

28. Ätiýaçlandyryjynyň gulluk jaýynda barlag geçirilende barlag üçin ätiýaçlandyryýanyň beren resminamalary barlagçylar tarapyndan Barlagy geçirmek üçin resminamalary almagyň güwänamasyny (şu Tertibe 3-nji goşundy) düzmek arkaly resmileşdirilip kabul edilýär.

29. Ätiýaçlandyryýana resminamalar Barlag geçirilenden soňra resminamalary yzyna gaýtarmagyň güwänamasyny (şu Tertibe 4-nji goşundy) düzmek bilen gaýtarylyp berilýär. Ätiýaçlandyryýan barlag geçirilenden soňra resminamalary yzyna gaýtarmagyň güwänamasynyň birinji nusgasynda ýazgy

ýazmak bilen, barlag üçin berlen resminamalaryň abat saklanyşy boýunça barlagça nägileliginiň bardygyny ýa-da ýokdugyny görkezýär.

30. Barlagy geçirmek üçin resminamalary almagyň we barlag geçirilenden soňra resminamalary yzyna gaýtarmagyň güwänamalary barlagyň ykrar hatyna goşundy hökmünde çatylyar.

VII bap. Barlagyň gursap alýan döwri

31. Barlagy geçirmegiň möhletleri, barlanylýan döwürleri, barlagçylaryň sany ätiýaçlandyryjy tarapyndan bellenyär.

32. Barlag tamamlanan hasabat döwür üçin geçirilýär. Barlagy geçirmegiň başlanýan wagty barlag geçirilýän döwür üçin hasabat bermekligiň bellenen möhletinden soň bolmalydyr.

33. Barlaglar öňki barlag bilen gurşalyp alynmadyk ähli döwür üçin, ýöne ätiýaçlandyryjanyň işiniň barlag geçirilýän ýylyndan öň gelýän baş ýyldan köp bolmadyk döwür üçin geçirilýär. Eger barlagyň öz içine alýan döwründen öňki döwürlerde hukuk bozulmalaryň bardygy ýüze çykarylanda barlag baş ýyldan köp bolan döwür üçin uzaldylyp bilner.

34. Kiçi we orta telekeçiligiň subýektleriniň maliýe-hojalyk işiniň barlagy üç ýylda bir gezekden ýygy bolmazdan geçirilýär, Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde operativ-agtaryş işi we kazyýet çözümleriniň ýerine ýetirilmegi bilen baglanyşykly barlaglar muňa degişli däldir.

VIII bap. Ätiýaçlandyryýan üýtgedilip guralan ýa-da ýatyrylan mahalynda geçirilýän barlag

35. Ätiýaçlandyryýan taraplar Türkmenistanyň kanunçylygyna laýyklykda goşulmak, bölünmek, birleşmek we aýrylmak görnüşinde täze kärhanany döredenlerinde şeýle tarapyň barlagy onuň pensiýa gatançlary töleýji hökmünde hasaba duran ýeri boýunça ätiýaçlandyryjy tarapyndan geçirilýär. Barlag şol ätiýaçlandyryýan taraplaryň Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministrliginiň Ýuridik şahslary we maýa goýum taslamalaryny döwlet tarapyndan bellige almak bölümünde Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde Türkmenistanyň ýuridik şahslarynyň ýeke-täk döwlet sanawyndan çykarylan pursadyna çenli geçirilýär.

36. Ätiýaçlandyryjanyň guramaçylyk-hukuk görnüşü üýtgän mahalynda barlaglary ätiýaçlandyryjanyň pensiýa gatançlary töleýji hökmünde hasaba duran ýeri boýunça ätiýaçlandyryjy tarapyndan geçirilýär.

37. Ätiýaçlandyryýan ýatyrylan mahalynda, onuň barlagy şol ätiýaçlandyryjanyň pensiýa gatançlary töleýji hökmünde hasaba duran ýeri boýunça ätiýaçlandyryjy tarapyndan amala aşyrylýar.

38. Barlagyň ykrar hatynda öň emele gelen we barlag tamamlanan pursadyna çenli pensiýa gatançlary boýunça berginiň hem-de goşmaça hasaplanan tölegleriň möçberi görkezilýär. Barlagyň ykrar haty ýatyryjy toparynyň başlygyna gowşurylýar.

IX bap. Barlaglary geçirmegiň meýilnamasyny düzmek

39. Kanunyň 6-njy maddasynyň birinji böleginiň 1-nji we 2-nji bentlerinde görkezilen ätiýaçlandyryýanlara meýilnama boýunça barlaglar soňky geçirilen barlaglaryň wagtyna garamazdan, ýöne ýylda bir gezekden ýygy bolmadyk we baş

ýylda bir gezekden seýrek bolmadyk möhletde geçirilýär.

40. Ätiýaçlandyryýan şahslara meýilnama boýunça barlaglar Kanunyň 46-njy maddasynyň talaplaryny göz önünde tutmak bilen öňki barlag bilen gurşalyp alynmadyk (belli bir döwür bilen çäklendirilmedik) ähli döwür üçin geçirilýär.

41. Meýilnama boýunça barlagy bellenen möhletde ätiýaçlandyryjy tarapyndan geçirmäge mümkinçilik bolmadyk ýagdaýynda, barlagy geçirmek ätiýaçlandyryjynyň ýolbaşçysy tarapyndan has soňraky möhlete geçirilip bilner.

42. Barlagy başga möhlete geçirmek ýa-da geçirilmeli möhletini uzaltmak ätiýaçlandyryjynyň barlagçysy tarapyndan berlen dykgatnama esasynda onuň ýolbaşçysy tarapyndan kesgitlenilýär.

43. Eger ätiýaçlandyryýan bolup durýan fiziki şahs ýa-da ýuridik şahsyň ýolbaşçysy ýa-da baş buhgalteri barlagçy bilen ýakyn garyndaşlykda durýan bolsa onda şol barlagçy tarapyndan barlaglary geçirmek gadagan edilýär. Ätiýaçlandyryjynyň barlagçysy bilen ätiýaçlandyryýanyň ýolbaşçysynyň ýa-da özüniň arasynda ýakyn garyndaşlyk gatnaşyklary bolan ýagdaýynda barlagçy bu barada öz ýolbaşçysyna habar berip, barlagy geçirmekden ýüz döndermäge borçludur.

44. Barlagçy ýokarda görkezilen ýagdaýyň bardygy barada ätiýaçlandyryjynyň dykgatyna ýetirmelidir. Eger Tabşyryk ýazylyp berlenden soň şeýle ýagdaýlar ýüze çykarylsa, barlaglary geçirmek üçin bellenen barlagçy çalşyrylmalydyr we barlag täzeden geçirilmelidir.

X bap. Barlagyň ykrar hatyny düzmek

45. Barlagyň netijeleri boýunça barlagçy tarapyndan barlagyň ykrar haty ätiýaçlandyryýan we ätiýaçlandyryjy üçin 2 asyl nusgada düzülýär. Ykrar haty şol barlagy tamamlamak üçin Tabşyrykda bellenen günden gijä galman düzülmelidir.

46. Ykrar hatynda barlagyň dowamynda ýüze çykarylan pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşy we tölenilişi babatda hukuk bozulmalarynyň ýa-da pensiýa gatançlary, puşmana tölegleri, maliýe jerimleri boýunça bergisiniň ýokdugy barada delil haty, şeýle hem barlagçy tarapyndan ýüze çykarylan hukuk bozulmalary düzetmek boýunça gelnen netijeler we teklipler Türkmenistanyň Administratiw hukuk bozulmalary hakynda kodeksine we Kanunyň degişli maddalaryna salgylanylyp görkezilmelidir.

47. Ykrar hatynda köp manyly sözleriň ulanylmagyna ýol berilmeli däldir, olar gysgaça we anyk beýan edilmelidir.

48. Ykrar hatyndaky maglumatlaryň we gelnen netijeleriň ygtybarlylygy hem-de dogrulygy üçin barlagçy jogapkärçilik çekýär.

49. Ykrar hatynyň giriş böleginde barlagçy geçirilen barlag hakyndaky şu umumy maglumatlary görkezýär:

1) ykrar hatynyň düzülen senesi we ýeri (munuň özi barlagyň tamamlanan senesine laýyk gelmelidir);

2) barlagy geçirmek üçin esas bolup hyzmat edýän Tabşyrygyň senesi we belgisi;

3) barlagy geçiren adamyň wezipesi, familiýasy, ady we atasynyň ady;

4) ätiýaçlandyryýanyň wezipeli adamynyň wezipesi, familiýasy, ady we atasynyň ady, eger barlanýan döwrüň dowamynda birnäçe dürli wezipeli adamlar işlän bolsa, şeýle halatda şol adamlaryň sanawy degişli wezipeleri eýelän döwürleri

(olaryň bellenilmegi baradaky resminamalara salgylanmak bilen);

5) ätiýaçlandyryjanyň ýerleşýän ýeriniň salgysy, ýuridik şahsy döretmezden telekeçilik işini amala aşyran fiziki şahslar-hususy telekeçiler, hünärmenlik hyzmatlaryny etmek boýunça işi amala aşyran fiziki şahsyň familiýasy, ady, atasynyň ady, salgysy;

6) ätiýaçlandyryjanyň pensiýa gatançlaryny töleýjiler hökmünde hasaba duran ýeri boýunça ätiýaçlandyryjynyň ady;

7) barlaglar başlanan gününden iki aýdan köp dowam etmeli däldir. Aýratyn halatlarda, ätiýaçlandyryjy onuň dowamlylygyny ony tamamlamak üçin zerur bolan, emma bir ýyldan köp bolmadyk möhlete çenli uzaldyp biler;

8) ätiýaçlandyryan hakyndaky beýleki maglumatlar;

9) pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşy we tölenilişi boýunça öňki barlaglar kim tarapyndan hem-de haçan geçirilendigi;

10) pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşyna we tölenilişine barlag haýsy döwür üçin geçirilendigi hakyndaky maglumatlar;

11) barlagyň netijesinde düzülen ykrar hatynda barlagçynyň we ätiýaçlandyryjanyň gollary.

50. Barlagçy geçiren barlagy boýunça ykrar hatynda anyk maglumatlary beýan edýär hem-de ýüze çykarylan hukuk bozulmalary subutnamalar bilen delillendirýär we soňra netije çykarýar.

51. Ätiýaçlandyryan tarapyndan pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşynda we tölenilişinde ýol berlen hukuk bozulmalar boýunça, ýagny pensiýa gatançlarynyň beýannamalarynda görkezilen, pensiýa gatançlaryny hasaplamak we tölemek bilen baglanyşykly bolan maglumatlar bilen barlaglaryň barşynda hakykatda ýüze çykarylan maglumatlaryň arasyndaky çaprazlyk beýan edilmelidir (degişli resminamalaryň barlagçy tarapyndan tassyklanan nusgasy barlaglaryň ykrar hatyna goşundy hökmünde goşulmalydyr).

52. Ykrar hatda görkezilen goşundylara ätiýaçlandyryan ýa-da olaryň wekilleri gol çekmelidir.

53. Şu halatda ykrar hatynda şeýle hukuk bozulmalar, olaryň sanynyň, şeýle hem görkezilen hukuk bozulmalaryň getiren zyýanly netijeleriniň umumy beýany görkezilýär we ykrar hatynyň degişli goşundylaryna salgylanma berilýär.

54. Barlagyň ykrar hatynda puşmana töleginiň möçberi barlagçy tarapyndan Kanunda bellenilen pensiýa gatançlaryny tölemegiň möhletinden soň gelýän günden başlap barlagyň ykrar hatynyň düzülen günü aralygyndaky günleriň sanyndan ugur alnyp kesgitlenilýär.

XI bap. Barlagyň ykrar hatyny gowşurmak

55. Barlagyň netijesinde düzülen ykrar hatyna barlag geçiren işgär tarapyndan gol çekilýär we barlagyň ykrar haty bilen ätiýaçlandyryan ýa-da onuň wekili tanyşdyrylmalydyr. Ykrar haty bilen tanyşmagyň möhleti onuň düzülen gününden başlap 3 (üç) iş gününden geçmeli däldir.

56. Barlagçy tarapyndan barlagyň ykrar hatyny tanyşmak üçin ätiýaçlandyryana gowşurmak ätiýaçlandyryan ýa-da onuň wekili barlagyň ykrar haty bilen tanyşmaktan hem-de oňa gol çekmekden boýun gaçyрмаýan ýagdaýynda, ykrar hatynyň düzülen gününde geçirilýär.

57. Ätiýaçlandyryan ýa-da olaryň wekilleri ykrar hatyna gol çekmekden

boýun gaçyranda barlagçy bu barada bellik edýär we ykrar hatynyň soňky sahypasynda öz goly bilen tassyklanan degişli ýazgyny ýazýar.

58. Ätiýaçlandyryýan geçirilen barlagyň ykrar haty bilen nägile bolan ýagdaýynda, ätiýaçlandyryýanyň özi ýa-da onuň kanuny wekili barlagyň ykrar hatyna bu barada degişli ýazgy ýazýar we ykrar haty bilen tanyşmak üçin berilýän 3 (üç) iş günü möhletde öz nägileligini ýazmaça görnüşde barlagy geçiren ätiýaçlandyryja berýär.

59. Barlagyň ykrar haty boýunça bolan nägilelik ähli maglumatlar bilen bilelikde barlagyň ykrar hatyna goşulýar.

60. Barlagyň ykrar hatlary Barlaglaryň ykrar hatlaryny hasaba alyş kitabynda (şu Tertibe 5-nji goşundy) hasaba alynmaga degişlidir.

61. Kitabyň sahypalary belgilenip, ýüp bilen tikilip, ätiýaçlandyryjynyň möhüri bilen tassyklanmalydyr.

62. Barlagyň ykrar haty oňa ätiýaçlandyryýanyň ýa-da onuň wekiliniň gol çeken gününden soňky iş gününden gijä galman hasaba alynmaga degişlidir.

63. Barlagyň ykrar hatyna ätiýaçlandyryýan gol çekmekden boýun gaçyran mahaly, bu barada degişli bellik edilýär we ol düzülen gününden soňky 3 (üç) iş gününden gijä galman hasaba alynýar.

Ýolbaşçynyň we baş buhgalteriň barlagyň ykrar hatyna gol çekmekden boýun gaçyrmagy olary jogapkärçilikden boşatmaýar hem-de ykrar hatyň ýerine ýetirilmezligine esas bolup durmaýar.

64. Barlagyň ykrar haty bellige alnandan soň birinji sahypasynyň ýokarsyndaky çep böleginde kitabyň maglumatlaryna laýyklykda belgisi we hasaba alnan senesi goýulýar.

65. Barlagyň maglumatlary ätiýaçlandyryjy tarapyndan döredilen ätiýaçlandyryýanyň iş bukjasynda bellenilen möhletiň dowamynda saklanylýar.

66. Barlagyň maglumatlary ätiýaçlandyryjynyň çäklerinden çykarylmaga degişli däldir, olaryň Gazna we onuň müdirlikleri tarapyndan ýazmaça resmi taýdan soralmagy muňa girmeyär. Şeýle halatda barlagyň maglumatlary şol maglumatlary alýan Gaznanyň we onuň müdirlikleriniň ygtyýarly işgäriň gol çekmegi bilen berilýär.

XII bap. Barlaglaryň ykrar hatlaryny resmileşdirmek

67. Ätiýaçlandyryjynyň ýolbaşçysy (ýolbaşçynyň orunbasary) barlaglaryň ykrar haty boýunça çykarylan netijeleriň we ätiýaçlandyryýanyň nägileliklerinde beýan edilen delilleriň esaslandyrylandygyna barlagy geçiren barlagçy bilen bilelikde garaýar.

68. Ätiýaçlandyryjynyň ýolbaşçysy (ýolbaşçynyň orunbasary) tarapyndan barlaglaryň ykrar hatyna we oňa goşulýan maglumatlara garamagyň möhleti 10 (on) iş gününden geçip bilmez.

69. Ätiýaçlandyryýanyň nägilelik bildiren halatynda barlaglaryň ykrar hatyna barlanylýan ätiýaçlandyryýanyň hem-de onuň kanuny wekiliniň gatnaşmagynda garalýar.

70. Eger ätiýaçlandyryýan ýa-da onuň wekilleri barlagyň ykrar hatyna nägilelik boýunça gaýtadan seredilmegine esassyz sebäpler boýunça gatnaşmasa, onda barlaglaryň ykrar hatyna hem-de ätiýaçlandyryýan tarapyndan berlen

nägilelige olaryň ýoklugynda garalýar.

71. Barlagyň ykrar hatyna garamagyň netijeleri boýunça ätiýaçlandyryjynyň ýolbaşçysy (ýolbaşçynyň orunbasary) ätiýaçlandyryýana Kanunda göz önünde tutulan pensiýa gatançlaryny, puşmana töleglerini, maliýe jerimelerini tölemek borjunyň ýerine ýetirilmeginiň çärelerini ulanýar.

72. Ykrar hatynyň barlagçy tarapyndan düzülen günü pensiýa gatançlaryny tölemek düzgüniniň bozulmagynyň ýüze çykarylan (anyklanan) günü hasaplanylýar.

73. Ätiýaçlandyryýan tarapyndan pensiýa gatançlaryny tölemekde düzüniň bozulmagynyň amala aşyrylan günü diýlip, Kanunyň 6-njy maddasynyň birinji böleginiň 1-nji we 2-nji bentlerinde görkezilen ätiýaçlandyryýanlar, şeýle hem ätiýaçlandyryýanlar - ýuridik şahsy döretmezden, telekeçilik işini amala aşyryýan fiziki şahslar - hususy telekeçiler, olarda işleýän şahslar üçin zähmet haklaryny tölemek üçin bankdan nagt pul serişdelerini alan günü ýa-da zähmet haklaryny raýatlaryň bankdaky hasabyna geçiren günü hasaplanylýar.

Ätiýaçlandyryýanlar - ýuridik şahsy döretmezden, telekeçilik işini amala aşyryýan fiziki şahslar - hususy telekeçiler özleri üçin, ätiýaçlandyryýanlar - hünärmenlik hyzmatlaryny etmek boýunça işi amala aşyryýan fiziki şahslar, Kanunyň 6-njy maddasynyň birinji böleginiň 4-nji we 5-nji bentlerinde görkezilen ätiýaçlandyryýanlar, muňa kärendeçiler degişli däldir, pensiýa gatançlaryny hasaplaşyk döwrüniň soňundan gelýän ikinji aýyň 15-inden gijä galman töleýärler.

Kanunyň 6-njy maddasynyň birinji böleginiň 4-nji bendinde görkezilen ätiýaçlandyryýanlaryň - kärendeçileriň pensiýa gatançlary daýhan birleşikler tarapyndan Türkmenistanyň Pensiýa gaznasynyň ýerli edarasyna beýannamany bermek bilen, bir wagtda tölenilýär.

74. Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglaryň ykrar hatynyň nusgasy, Ätiýaçlandyryjy tarapyndan Türkmenistanyň Maliýe we ykdysadyýet ministriligine hem-de onuň degişli düzüm birliklerine, şeýle hem hukuk goraýjy edaralaryna olaryň hat üsti bilen talap etmegi boýunça berilmäge degişlidir.

XIII bap. Jemleýji düzgünler

75. Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylyşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmek hem-de olary resmileşdirmek bilen bagly ýüze çykýan jedeller Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen tertipde çözülýär.

76. Şu Tertibiň kadalarynyň bozulmagy Türkmenistanyň kanunçylygynda bellenen jogapkärçilige eltýär.

77. Şu Tertip bilen düzgünleşdirilmedik beýleki gatnaşyklar Türkmenistanyň beýleki kadalaşdyryjy hukuk namalary bilen düzgünleşdirilýär.

Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we
tölenilişine resminamalaýyn barlaglary
geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň
tertibine 1-nji goşundy

**Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we tölenilişine
resminamalaýyn barlaglary geçirmek barada**

TABŞYRYK

20 __ ý. _____ « __ » № _____

_____ pensiýa gaznasy tarapyndan

(ätiýaçlandyryjynyň ady)

Türkmenistanyň Prezidentiniň 2012-nji ýylyň 6-njy ýanwarynda çykaran 11991-nji karary bilen tassyklanan, Türkmenistanyň Pensiýa gaznasy hakynda Düzgünnamanyň on dokuzynjy böleginiň talabyna laýyklykda, _____

(ätiýaçlandyryjynyň ady)

Ätiýaçlandyryan hökmünde hasaba alnan şahadatnama belgisi _____
buhalterçilik hasaba alnyşy we maliýe hasabatlarynda

(barlagyň görnüşi)

pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşynyň barlagyny geçirmek üçin şu görkezme berildi.

Barlagy geçirmek _____

(familiýasy, ady, atasynyň ady, wezipesi)

_____ tabşyryldy.

Barlagyň öz içine alýan döwri 20 __ ýylyň « __ » _____ 20 __ ýylyň « __ » _____ aralygy.
Barlagyň öz içine alýan döwri 20 __ ýylyň « __ » _____ 20 __ ýylyň « __ » _____ aralygyna uzaldyldy.*

Barlagyň geçirilmeli möhleti 20 __ ýylyň « __ » _____ 20 __ ýylyň « __ » _____ aralygy.

Barlagyň geçirilmeli möhleti 20 __ ýylyň « __ » _____ 20 __ ýylyň « __ » _____ aralygyna uzaldyldy.

Barlagyň geçirilmeli möhleti 20 __ ýylyň « __ » _____ 20 __ ýylyň « __ » _____ aralygyna uzaldyldy.

Barlagyň geçirilmeli möhleti 20 __ ýylyň « __ » _____ 20 __ ýylyň « __ » _____ aralygyna uzaldyldy.

Barlagyň geçirilmeli möhleti 20 __ ýylyň « __ » _____ 20 __ ýylyň « __ » _____ aralygyna uzaldyldy.

_____ pensiýa gaznasynyň başlygy (başlygyň orunbasary)

(ätiýaçlandyryjynyň ady)

_____ (goly)

Möhür
ýeri

_____ (familiýasy, ady, atasynyň ady)

Tabşyryk bilen tanyşdym

_____ (ätiýaçlandyryjynyň ýa-da onuň wekiliniň familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ (goly)

20 __ ýylyň « __ » _____

Barlag 20 __ ýylyň « __ » _____ togtadyldy

Barlagyň togtadylandygy barada tanyşdym

_____ (ätiýaçlandyryjynyň ýa-da onuň wekiliniň familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ (goly)

20 __ ýylyň « __ » _____

Barlag 20 __ ýylyň « __ » _____ gaýtadan başlandy

Barlagyň gaýtadan başlanandygy bilen tanyşdym

_____ (ätiýaçlandyryjynyň ýa-da onuň wekiliniň familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ (goly)

20 __ ýylyň « __ » _____

* “Döwlet pensiýa ätiýaçlandyrmasy hakynda” Türkmenistanyň Kanunynyň 46-njy maddasyna we Pensiýa gatançlarynyň hasaplanylşyna we tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmegiň hem-de olary resmileşdirmegiň Tertibiniň otuz üçünjü bölegine laýyklykda.

Pensiya gatançlarynyň hasaplanylşyna we
tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmegiň
hem-de olary resmileşdirmegiň tertibine
3-nji goşundy

**Barlagy geçirmek üçin resminamalary almagyň
Güwänamasy**

20__ý. _____ «__»

_____ (düzülen ýeri)

_____ pensiya gaznasy bölümi

_____ (ätiyaçlandyryjynyň ady)

_____ (ätiyaçlandyryjynyň wezipeli işgäriniň familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ (ätiyaçlandyryjanyň doly ady, ätiyaçlandyryjanyň fiziki şahsyň familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ barlagy geçirmek üçin

_____ (barlagyň görnüşi)

Hukuk salgysy (ýaşayan ýeriniň salgysy): Welaýat _____

Etrap _____ Şäher _____

Ilatly ýer (oba, şäherçe we b.) _____ Kiçi etrap _____

Şaýol, köçe, geçelge _____ Jaý _____ Korpus _____ Öý _____

Ätiyaçlandyryjanyň şahs hökmünde hasaba alnan şahadatnama belgisi _____,
aşakdaky resminamalar alyndy:

T/b	Resminamalaryň ady	Resminamalara degişli döwürler	Sahypa sany	Bellik

Barlag geçirmek üçin şu ykrar hatynda atlandyrylan resminamalary berdim

_____ (wezipesi)

_____ (goly)

_____ (familiýasy, ady, atasynyň ady)

Barlag geçirmek üçin şu ykrar hatynda atlandyrylan resminamalary aldym

_____ (wezipesi)

_____ (goly)

_____ (familiýasy, ady, atasynyň ady)

Pensiya gatançlarynyň hasaplanylşyna we
tölenilişine resminamalaýyn barlaglary geçirmegiň
hem-de olary resmileşdirmegiň tertibine
4-nji goşundy

**Barlag geçirilenden soňra resminamalary yzyna gaýtarmagyň
Güwänamasy**

20 ____ý. _____ «__»

_____ (düzülen ýeri)

_____ pensiya gaznasy bölümi

_____ (ätiyaçlandyryjynyň ady)

_____ (ätiyaçlandyryjynyň wezipeli işgäriniň familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ (ätiyaçlandyryjanyň doly ady, ätiyaçlandyryjan fiziki şahsyň, familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ barlag geçirilenden soňra

_____ (barlagyň görnüşi)

Hukuk salgysy (ýaşayan ýeriniň salgysy): Welaýat _____

Etrap _____ Şäher _____

Ilatly ýer (oba, şäherçe we b.) _____ Kiçi etrap _____

Şaýol, köçe, geçelge _____ Jaý _____ Korpus _____ Öý _____

Ätiyaçlandyryjan şahs hökmünde hasaba alnan şahadatnama belgisi _____,
aşakdaky resminamalar alyndy:

T/b	Resminamalaryň ady	Resminamalara degişli döwürler	Sahypa sany	Bellik

Barlag geçirmeklik üçin şu ykrar hatynda atlandyrylan resminamalar dolulygyna yzyna
gaýtaryldy.

Resminamalary berdim

_____ (wezipesi)

_____ (goly)

_____ (familiýasy, ady, atasynyň ady)

Resminamalary aldym

_____ (wezipesi)

_____ (goly)

_____ (familiýasy, ady, atasynyň ady)

_____ (şu ykrar hatynda atlandyrylan resminamalaryň saklanyşy boýunça barlagça bolan närazylygy
hakynda ätiyaçlandyryjanyň ýa-da onuň wekiliniň ýazgysy)

Türkmenistanyň Adalat ministrliği tarapyndan
2019-njy ýylyň 23-nji maýynda 1227 bellige
alyş belgisi bilen döwlet belligine alnan.